

Raadsvoorstel

Onderwerp **Financiële Verordening gemeente Groningen**

Registratienr. 6646890 Steller/telnr. Nico Werkman / 7680 Bijlagen 2

Classificatie Openbaar
 Vertrouwelijk

Portefeuillehouder Schroor Raadscommissie F&V

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de Financiële Verordening gemeente Groningen 2017 vast te stellen;
- II. deze verordening in werking te laten treden vanaf 1 januari 2017 en te laten gelden vanaf het begrotingsjaar 2017;
- III. dit besluit bekend te maken via de gemeenschappelijke voorziening overheidspublicaties;
- IV. de Financiële Verordening gemeente Groningen 2013 in te trekken.
- V. het genomen besluit vanwege het financieel toezicht op grond van artikel 21 Wet algemene regels herindeling voor te leggen ter afstemming aan de gemeenten Haren en Ten Boer en ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten;
- VI. het genomen besluit na goedkeuring door Gedeputeerde Staten in uitvoering te brengen.

Samenvatting

Met de Financiële Verordening geeft de raad uitgangspunten voor het financiële beleid, de financiële organisatie en het financiële beheer van de gemeente, waaronder ook regels voor waardering en afschrijving van activa.

De afgelopen periode zijn er landelijk ontwikkelingen geweest die aanleiding geven om de Financiële Verordening op een aantal punten te wijzigen. Vanwege de wijziging van het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* (BBV) is ook de modelverordening ex artikel 212 Gemeentewet aangepast.

In dit kader adviseerde de VNG de gemeenten in een ledenbrief de wijzigingen ook door te voeren in hun Financiële Verordeningen. Daarnaast bestond er bij ons de behoefte onze vigerende verordening op een aantal punten te herzien dan wel op onderdelen te vereenvoudigen.

Veel zaken zijn vanuit de Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten verplicht voorgeschreven. De raad heeft daarin geen keuzevrijheid. Wij zijn mening dat deze verplichtingen niet nogmaals in de Financiële Verordening behoeven terug te keren. Om zo goed mogelijk bij de modelverordening aan te sluiten, hebben wij er voor gekozen u een nieuwe verordening aan te bieden in plaats van een wijzigingsvoorstel op de vigerende verordening.

B&W-besluit d.d.: 21 november 2017

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Het doel van de wettelijk voorgeschreven Financiële verordening is het vastleggen van de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie overeenkomstig artikel 212 van de Gemeentewet. We herzien de Financiële verordening, omdat er sprake is van wijziging van bepaalde termen in het vernieuwde BBV. Met het vervangen van de huidige verordening uit 2013, die nadien meermalen is gewijzigd, door een nieuwe verordening voldoet de nu voorliggende versie aan de actuele uitgangspunten en wettelijke vereisten.

De VNG heeft voor haar gemeenten een modelverordening opgesteld. Voor de vergelijkbaarheid met andere gemeenten en uit efficiency overwegingen hebben we de modelverordening van de VNG als uitgangspunt genomen voor de nieuwe Financiële Verordening 2017. Naast de verwerking van reeds vastgestelde wijzigingen, zoals de regels voor resultaatbepaling en -bestemming, zijn de overige wijzigingen technisch van aard. De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. de productraming en productenrealisatie komen te vervallen;
2. onder andere zijn de termen beleidsveld en taakveld toegevoegd en het omdopen van de paragraaf weerstandsvermogen in 'weerstandsvermogen en risicobeheersing';
3. het aanpassen van de definiëring en wijze van verantwoording van grondexploitaties op basis van de notitie Grondexploitaties 2016;
4. verwerking werkwijze ten aanzien van resultaatbepaling en resultaatbestemming in de financiële verordening vanuit de nota 'Eén integraal afwegingsmoment, kader op te nemen bestemmingsvoorstellen jaarrekening'.

Daarnaast bevat onze huidige verordening 'verplichtingen' die elders (in de Gemeentewet of het BBV) al zijn geregeld. Omdat de raad daarin geen keuzevrijheid heeft, kunnen deze onderdelen uit de verordening geschrapt worden.

Gezien de grote hoeveelheid aanpassingen is er voor gekozen geen wijzigingsvoorstel te maken, maar u een voorstel tot integrale herziening aan te bieden. Daarbij wordt de 'oude' verordening ingetrokken en vervangen door een 'nieuwe'. Als leidraad voor de nieuwe verordening is daarvoor de modelverordening van de VNG gebruikt. Deze is waar nodig omgebouwd naar de Groningse situatie, waarbij eerder vastgestelde uitgangspunten en afspraken opnieuw zijn opgenomen. Het uiteindelijke doel is dat de Financiële Verordening is bijgewerkt met de recente ontwikkelingen en geen dubbelingen bevat met 'hogere' regelgeving.

De nieuwe verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2017. De jaarrekening 2017 wordt derhalve opgesteld overeenkomstig de uitgangspunten bij de begroting 2017 en de nu voorliggende Financiële Verordening.

In de begroting 2018 is een stelpost opgenomen van 1,2 miljoen euro als gevolg van invoering restwaarde op maatschappelijk vastgoed. De exacte uitwerking hiervan is in onderzoek en de uitkomst daarvan zal een aanvulling op de Financiële verordening tot gevolg hebben in 2018. Voor de zomer 2018 komen we hierop terug.

In deze verordening wordt een onderscheid gemaakt binnen het vastgoed ten aanzien van maatschappelijke functie en bedrijfseconomische functie. Het vastgoed van onze gemeente kent overwegend een maatschappelijke functie.

Kader

Artikel 212 van de Gemeentewet verplicht iedere gemeente een verordening te hebben, waarin de raad uitgangspunten vaststelt voor het financiële beleid, het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie, waaronder de regels voor waardering en afschrijving van activa. De verordening heet ook wel de Financiële Verordening. De vigerende Financiële Verordening gemeente Groningen is vastgesteld in 2013 en de laatste keer gewijzigd bij raadsbesluit van 9 november 2016, nr. 2a. Ook wijzigingen van de verordening stelt uw raad vast.

Argumenten en afwegingen

De aanpassingen in de Financiële verordening zijn een gevolg van de wijziging van de regelgeving BBV. Uitgangspunt is dat in de Financiële verordening alleen onderwerpen worden opgenomen, waarin uw raad beleidsvrijheid heeft om van de standaard af te wijken. Een aantal bepalingen in de huidige verordening komt daardoor niet terug in de voorgestelde nieuwe verordening. Dit geldt bijvoorbeeld voor het onderscheid tussen investeringen in activa met maatschappelijk nut of economisch nut. De wijzigingen nu hebben betrekking op:

Grondexploitaties

Als gevolg van de wijziging van de definiëring en wijze van verantwoording van grondexploitaties (notitie Grondexploitaties 2016) moet op diverse plaatsen in onze Financiële verordening wijzigingen worden doorgevoerd. Deze wijzigingen hebben betrekking op:

- artikel 7 - plankostenkrediet: onderscheid is gemaakt voor plankostenkredieten voor grondexploitaties en plankostenkredieten voor overige investeringsprojecten;
- artikel 9 - herziening grondexploitaties en investeringskredieten: ook hier is het onderscheid gemaakt tussen grondexploitaties en overige investeringsprojecten;
- artikel 13 - waardering en afschrijving vaste activa: in de paragraaf over afschrijving op immateriële vaste activa is de afschrijving op voorbereidingskosten van grondexploitaties geregeld;
- artikel 14 - bovenwijkse voorzieningen in grondexploitaties: wijze van omgaan met deze investeringen.

Waardering en afschrijving vaste activa

Vernieuwingen en wijzigingen in de regelgeving (BBV) zijn in artikel 13 verwerkt. Het betreft naast de hiervoor genoemde wijzigingen ten aanzien van grondexploitaties met name de indeling van vastgoed naar bedrijfseconomische - dan wel maatschappelijke functie. Daarnaast zijn bepalingen opgenomen voor wijziging in verantwoording voor soorten activa die in de wijziging van het BBV onder een andere categorie van activa moeten worden verantwoord. Een voorbeeld hiervan is bijdragen in activa van derden: deze werden gerubriceerd als financiële vaste activa en vallen nu onder de immateriële vaste activa.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Niet van toepassing.

Financiële consequenties

Aan de herziening van deze verordening zijn geen directe financiële consequenties verbonden. Het betreft het vastleggen van de systematiek, er vindt geen aanpassing plaats van de werkwijze.

Overige consequenties

Geen.

Vervolg

Nadat uw raad de nieuwe verordening heeft vastgesteld, worden deze naar het college van gedeputeerde staten verzonden. De vaststelling van de nieuwe Financiële Verordening betreft een aanpassing in de regelgeving omtrent de financiële systematiek en is daarmee onderhevig aan de Wet algemene regels herindeling (ARHI). Ook moet de nieuwe verordening worden gepubliceerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

*** O N T W E R P ***

FINANCIËLE VERORDENING GEMEENTE GRONINGEN 2017

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 november 2017;

gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;

gezien het advies van de raadscommissie Financiën en Veiligheid;

BESLUIT:

vast te stellen de Financiële verordening gemeente Groningen 2017.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen**Artikel 1. Definities**

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. Onderdeel: bundeling van organisatie-eenheden met samenhangende taken.
- b. Administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van (onderdelen van) de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
- c. Deelprogramma: onderdeel van een programma bestaande uit een aantal samenhangende beleidsvelden of een enkel beleidsveld.
- d. Beleidsveld: onderdeel van een deelprogramma bestaande uit een aantal samenhangende activiteiten of een enkel activiteit.
- e. BBV: Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
- f. Inkoopfunctie: alle activiteiten die moeten worden vervuld om de goederen, diensten en werken die nodig zijn voor het continueren van de bedrijfsvoering te betrekken tegen de meest gunstige voorwaarden.
- g. Kernvastgoed: gebouwen voor de huisvesting van het gemeentelijk apparaat.
- h. GrESCo: Groningse Energie Service Company, een uitvoeringsprogramma dat verantwoordelijk is voor het integraal energiemanagement van het gemeentelijke vastgoed en het beheer van het totale energiebudget van de gemeente.
- i. Business case GrESCo: instrument waarmee de financiële haalbaarheid van een energiebesparende maatregel wordt nagegaan door een beschrijving van de maatregel te geven en inzichtelijk te maken wat de investering en de begeleidingskosten zijn en hoe deze kosten worden gedekt binnen de vooraf vastgestelde afschrijvingstermijnen.

Hoofdstuk 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Programma-indeling

1. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vast.

Artikel 3. Planning en controlcyclus

1. Het college biedt de raad de jaarstukken aan voor 1 mei.
2. Het college biedt de raad de Voorjaarsbrief aan voor 1 juni.
3. Het college biedt de raad de voortgangsrapportage van het voorjaar op een zodanig tijdstip aan dat deze kan worden betrokken bij het voorjaarsdebat, en het college biedt de voortgangsrapportage van het najaar op een zodanig tijdstip aan dat deze kan worden betrokken bij de begrotingsbehandeling.
4. Het college biedt de raad de ontwerpbegroting met de meerjarenraming aan voor 7 oktober.

Artikel 4. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de begroting worden onder elk van de programma's de lasten en baten per deelprogramma en beleidsveld weergegeven en bij de jaarstukken worden onder elk van de programma's de gerealiseerde lasten en baten per deelprogramma en beleidsveld weergegeven.
2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting worden de nieuwe investeringen onderscheiden naar routine-investeringen en overige investeringen en wordt per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven.
3. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.

Artikel 5. Kaders (ontwerp-)begroting

1. In de Voorjaarsbrief beschrijft het college aan de raad de ontwikkelingen van de stad en de ontwikkeling van het financieel meerjarenbeeld, om daarmee op hoofdlijnen kaders te krijgen voor het opstellen van de ontwerpbegroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.

Artikel 6. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.
2. Voor routine-investeringen, opgenomen in de uiteenzetting van de financiële positie, worden met de vaststelling van de begroting de kredieten vastgesteld. Voor de overige investeringen, opgenomen in de uiteenzetting van de financiële positie, zijn de bedragen slechts indicatief. Kredieten hiervoor worden in de loop van het jaar door middel van een afzonderlijk raadsbesluit vastgesteld.
3. Voor investeringen in de loop van het begrotingsjaar die niet in de begroting zijn opgenomen, legt het college vooraf aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een investeringskrediet ter vaststelling voor aan de raad.

Artikel 7. Plankostenkrediet

1. Voor alle sleutelprojecten, en investeringsprojecten met een kostentotaal van meer dan 2,5 miljoen euro en een looptijd langer dan 2 jaar, wordt voorafgaand aan de planontwikkeling aan de raad een planopzet voorgelegd en een plankostenkrediet aangevraagd.
2. Voor grondexploitaties wordt in alle gevallen een plankostenkrediet aangevraagd.
3. Artikel 7, lid 1, is niet van toepassing op routine-investeringen.

Artikel 8. Uitvoeringskrediet

1. Voor sleutelprojecten en investeringsprojecten met een kostentotaal van meer dan 2,5 miljoen euro en een looptijd langer dan 2 jaar wordt het uitvoeringskrediet niet ineens, maar gefaseerd verstrekt. De raad kan andere projecten aanwijzen, waarvoor het krediet gefaseerd wordt verstrekt. De regel is niet van toepassing op routine-investeringen.
2. Het gefaseerd verstrekken van kredieten, zoals bedoeld in lid 1, kan op twee manieren geschieden. De eerste manier is dat kredieten worden verstrekt voor steeds twee kalenderjaren. De omvang van het krediet wordt gebaseerd op de voor die jaren geraamde feitelijke kosten en de reeds aangegane en aan te gane verplichtingen in die periode. De tweede manier is dat kredieten worden verstrekt voor territoriale of functionele onderdelen.
3. In beide manieren, zoals bedoeld in lid 2, fungeren vervolgekredieten als aanvullende kredieten en zijn dus cumulatief: gefaseerd in de tijd wordt het totaal benodigde krediet opgebouwd.

Artikel 9: Herziening grondexploitatie, investeringskredieten en slot- en nacalculaties

1. Grondexploitaties worden elk kalenderjaar herzien en aan de raad voorgelegd. De omvang en de fasering van het totaal benodigde krediet wordt hierbij aangepast aan de herziene grondexploitatie.
2. Investeringsprojecten met een looptijd langer dan twee jaar en een kostentotaal van meer dan 2,5 miljoen euro worden bij planinhoudelijke wijzigingen direct en overigens minimaal een keer per twee jaar herzien en aan de raad voorgelegd.
3. Alle grondexploitaties worden slotgecalculeerd. De slotcalculatie wordt uitgevoerd wanneer 95% van de te verwachten kosten en 95% van de verwachte opbrengsten zijn gerealiseerd en wanneer de verwachting bestaat dat de verdere uitvoering volgens de exploitatieopzet zal verlopen.
4. Investeringsprojecten met een krediet van boven de 450 duizend euro worden nagecalculeerd. Uitgezonderd hiervan zijn routine-investeringen, investeringen in huisvesting voor het bijzonder en het openbaar onderwijs, aankoop onroerende zaken en participatie in investeringsprojecten van derden.
Een investeringsproject wordt nagecalculeerd als 95% van de te verwachten kosten is gerealiseerd, er zekerheid is over de definitieve omvang van de eventueel ingezette subsidies en wanneer de verwachting bestaat dat de verdere uitvoering volgens de investeringsopzet zal verlopen.

Artikel 10. Overschrijding van kredieten

Bij overschrijdingen van kredieten vanaf afgerond 1 duizend euro wordt tussentijds een aanvullend krediet gevraagd. Als overschrijding wordt hier bedoeld een overschrijding ten opzichte van het tot dat moment beschikbaar gestelde -cumulatieve- krediet. Indien aan de orde worden hierbij de omvang en de fasering van het totaal benodigde krediet herzien.

Artikel 11. Voortgangsrapportages

1. Het college informeert de raad door middel van Voortgangsrapportages ten minste twee maal per jaar (in voor- en najaar) over de verwachte realisatie van de begroting van het lopende boekjaar.
2. De inrichting van de voortgangsrapportages sluit aan bij de programma-indeling van de begroting.
3. De voortgangsrapportages gaan in op afwijkingen ten opzichte begroting na laatste wijziging voor zover groter dan 250 duizend euro. In ieder geval wordt aandacht besteed aan afwijkingen op de algemene uitkering en de uitputting van de post onvoorzien. Daarnaast wordt inzicht gegeven in het verwachte besteedbaar resultaat.
4. Het college doet ten minste twee keer per jaar voorstellen voor wijziging van de geautoriseerde budgetten.

5. Het college informeert in ieder geval vooraf de raad en neemt pas een besluit, nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen voor zover het betreft niet bij begroting vastgestelde afzonderlijke verplichtingen inzake:
- a. aankoop en verkoop van goederen en diensten met politieke relevantie;
 - b. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan 50 duizend euro.
6. Het college informeert vooraf de raad en neemt pas een besluit nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen indien het college nieuwe meerjarige verplichtingen aangaat waarvan de jaarlijkse lasten groter zijn dan 50 duizend euro.

Hoofdstuk 3. Financieel beleid

Artikel 12. Werkwijze ten aanzien van resultaatbepaling en resultaatbestemming

1. In de nota 'Eén integraal afwegingsmoment, kader op te nemen bestemmingsvoorstellen jaarrekening' (nr. 6108694, d.d. 29-3-2017)¹ zijn afspraken opgenomen over resultaatbepaling en resultaatbestemming.

De volgende categorieën resultaat worden onderscheiden bij de bestemmingsvoorstellen bij de jaarrekening:

- a. Resultaat ingezet of gedekt bij de laatst vastgestelde begroting;
 - b. Extra beleid/ meerjarenprogramma's;
 - c. Bijzondere resultaten;
 - d. Meerjarige projecten (deze categorie is nader uitgewerkt in de nota 'kader meerjarige exploitatie projecten', nr. 6455412, d.d. 27-09-2017);
 - e. Incidentele middelen gemeentefonds;
 - f. Samenwerkingsverbanden/centrumgemeente.
2. De helft van het besteedbaar resultaat dat resteert na verrekening van resultaten waarvan de raad heeft besloten dat ze vallen onder één van de categorieën opgesomd in lid 1, wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen totdat een ratio van 1,0 is bereikt in alle vier de jaren t+1 tot en met t+4 in de gemeenterekening en de jaren t tot en met t+3 in de gemeentebegroting.
3. De bestemming van het resultaat van de jaarrekening jaar t wordt (na verrekening van resultaten waarvan de raad heeft besloten dat ze vallen onder één van de categorieën opgesomd in lid 1 en na eventuele verrekening met het weerstandsvermogen conform lid 2) doorgeschoven naar de voorjaarsbrief/begroting jaar t+2.
4. Incidentele resultaten behaald met aanbestedingen op de afvalstoffenheffing of rioolheffing worden verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing respectievelijk de voorziening rioolheffing.

Artikel 13. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Activering:
- a. Rente op investeringen (activa in ontwikkeling) wordt niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie gebracht. Op grondexploitaties wordt rente geactiveerd.
 - b. Kosten voor het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio worden niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie gebracht.
 - c. Activa worden alleen geactiveerd bij een verwachte levensduur van minimaal 4 jaar én een aanschafwaarde boven 10 duizend euro.

2. Afschrijving:

2-1 Methode van afschrijving:

Materiele vaste activa worden in principe lineair afgeschreven. Hiervan uitgezonderd zijn de hierna genoemde vaste activa; deze worden annuïtair afgeschreven. De uitzonderingen zijn:

- a. Aanleg en vervanging van rioleringen (gesloten financieringsstructuur);
- b. Investerings in publieke parkeervoorzieningen;
- c. Investerings met een specifieke (rijks-) regelgeving.

Immateriële activa worden als volgt afgeschreven:

- d. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden lineair in 5 jaar afgeschreven.
- e. Bijdragen in activa van derden worden lineair afgeschreven in maximaal de afschrijvingsduur die bij de derde voor de desbetreffende activa wordt gehanteerd.
- f. Op voorbereidingskosten van grondexploitaties wordt niet afgeschreven. Uiterlijk 5 jaar na investering vindt inbreng in de grondexploitatie plaats dan wel worden de geactiveerde kosten afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

2-2 Afschrijvingstermijn:

De materiële vaste activa worden afgeschreven in het aantal jaren zoals weergegeven in bijlage 1 - Afschrijvingstermijnen bij deze verordening. Voor activa die niet met name genoemd zijn en waarover twijfel is over de te hanteren afschrijvingstermijn, stelt het college de afschrijvingstermijn vast, gebaseerd op een realistische schatting van de levensduur. De afschrijvingstermijn kan hierbij ten hoogste 40 jaar zijn.

2-3 Afschrijvingsbedrag:

In principe wordt de volledige aanschafwaarde afgeschreven. Voor specifiek benoemde groepen activa geldt een restwaarde tot welk bedrag de afschrijving wordt uitgevoerd.

- a. Voor publieke parkeergarages wordt bij het afschrijven een restwaarde gehanteerd ter grootte van 25% van de aanschafwaarde.
- b. Voor gebouwen die behoren tot het kernvastgoed wordt bij het afschrijven een restwaarde gehanteerd. Deze restwaarde wordt bepaald als de optelsom van een percentage van de vervangingswaarde van de relevante componenten van het gebouw, volgens onderstaand model:

<i>Onderdeel gebouw</i>	<i>vervangingswaarde</i>	<i>Restwaarde- percentage</i>	<i>Restwaarde</i>
• <i>Fundering</i>		25%	<i>Vvw * rw perc.</i>
• <i>Ruwbouw</i>		25%	
• <i>Afbouw</i>		15%	
• <i>Afwerking</i>		15%	
• <i>E-installaties</i>		15%	
• <i>Klimaatinstallaties</i>		10%	
• <i>Vaste voorzieningen</i>		10%	
			<i>Totaal restwaarde</i>

Als, voor gebouwen geactiveerd voor 1 januari 2011, de uitkomst van deze berekening hoger is dan de boekwaarde op 1 januari 2011, dan geldt de boekwaarde op 1 januari 2011 als restwaarde.

2-4 Overige bepalingen met betrekking tot afschrijving:

- a. Vernieuwingen aan een kernvastgoedgebouw worden geactiveerd als vast onderdeel van het kernvastgoed (bedrag investering vernieuwing wordt op de aanschafwaarde van het

kernvastgoed bijgeboekt). Afschrijving op dit totaalbedrag vindt plaats over de restant afschrijvingstermijn van de oorspronkelijke investering.

b. Maatregelen die in het kader van de GrESCo als een business case worden uitgevoerd, gelden als zelfstandige investeringen en vallen niet onder de hiervoor aangegeven restwaardebepalingen.

3. Waardering:

De raad besluit op voordracht van het college de indeling van vastgoed naar maatschappelijke dan wel bedrijfseconomische functie. Vastgoed met een maatschappelijke functie, waarvoor niet (langer) een intentie tot duurzame exploitatie is waarbij de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde, wordt afgewaardeerd tot die directe opbrengstwaarde.

Artikel 14. Bovenwijkse voorzieningen in grondexploitaties

Investerings met een meerjarig maatschappelijk nut die worden uitgevoerd in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, worden geactiveerd indien de raad vaststelt dat het algemeen nut van de investering(en) hoger is dan het specifieke nut voor de grondexploitatie. Naast de integrale begroting van de ruimtelijke ontwikkeling ontvangt de raad per ruimtelijke ontwikkeling een grondexploitatie waarin de uitgaven met een overwegend specifiek nut zijn opgenomen en een investeringsbegroting waarin de investeringen met een overwegend algemeen nut zijn opgenomen. Indien investeringen gedeeltelijke toerekenbaar zijn aan de grondexploitatie wordt het toerekenbare gedeelte meegenomen in de grondexploitatie en het overige gedeelte in een investeringsbegroting. Jaarlijks wordt de integrale herziene begroting tezamen met de afzonderlijke investeringsbegroting en grondexploitatie ter besluitvorming voorgelegd aan de Raad. De eerste vaststelling van de grondexploitatie is startpunt van een grondexploitatiecomplex. De indeling wordt gemotiveerd. Bijdragen van derden in de grondexploitatie worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde van de investering naar rato van de kosten van de investering in de totale kosten van de grondexploitatie. Van deze wijze van toerekening kan gemotiveerd bij raadsbesluit worden afgeweken.

Artikel 15. Lokale heffingen, tarieven en kostprijs

1. Het college biedt de raad eens in de 4 jaar een tarievenonderzoek aan. Dit onderzoek is gericht op de kostendekkendheid van de publiek- en privaatrechtelijke tarieven.

2. De raad stelt de tarievennota vast.

3. Het college biedt jaarlijks de verordeningen en tarieventabellen aan de raad aan ter vaststelling van de tarieven voor de leges en heffingen, waarin onder meer de druk van de lokale belastingen en heffingen met betrekking tot de woonlasten is opgenomen. Het beleid voor de tarieven en de kwijtschelding is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen van de programmabegroting.

a. Voor het bepalen van de hoogte van rechten en heffingen van de gemeente Groningen wordt een kostenverdeelstaat gehanteerd. In de kostenverdeelstaat worden naast de directe kosten ook de indirecte kosten (waaronder de overhead) toegerekend op basis van een verdeelsleutel. De verdeelsleutel voor toerekening van overhead werkt op basis van het aantal fte's dat wordt ingezet ten behoeve van het recht of de heffing.

b. Bij de indirecte kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa, de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa en voor rioolrechten en afvalstoffenheffing de compensabele BTW.

c. De omslagrente voor de rentetoe rekening aan de activa wordt bepaald door het rentetotaal van de uitstaande leningen, de bij begroting vastgestelde gecalculeerde rente over het eigen vermogen en voorzieningen, en de rente over het financieringsstekort

Artikel 16. Financieringsfunctie

Het college draagt zorg voor het beheer van het Treasurystatuut, waarin regels worden gegeven inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie. Het college biedt deze, indien bijstelling nodig is, ter vaststelling aan de raad aan. Het Treasurystatuut kent een geldigheidsduur van telkens 2 jaar.

Hoofdstuk 4. Paragrafen

Artikel 17. Financiering

In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het BBV in ieder geval op:

- a. de kasgeldlimiet;
- b. de renterisico norm;
- c. de korte mismatchlimiet;
- d. de rentevisie;
- e. financieringsbehoefte en -realisatie.

Artikel 18. Lokale heffingen

Als informatie over lokale heffingen in de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de onderdelen die op grond van het BBV verplicht zijn voor de paragraaf lokale heffingen, in ieder geval op:

- a. de mate van kostendeckendheid van de heffingen;
- b. de lokale lastendruk in vergelijking tot de lastendruk bij andere grote Nederlandse gemeenten.
- c. per tarief wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel overhead wordt toegerekend.

Artikel 19: Weerstandsvermogen & risicobeheersing en reserves & voorzieningen

1. Het college draagt zorg voor het beheer van de nota weerstandsvermogen en risicomangement en biedt deze, indien bijstelling nodig is, ter vaststelling aan de raad aan. In deze nota wordt ingegaan op het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen of anderszins en op de gewenste weerstandscapaciteit.
2. De nota behandelt tevens de vorming en besteding van reserves en de vorming en besteding van voorzieningen.
3. In de paragraaf weerstandsvermogen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het BBV in ieder geval op:
 - a. van de risico's van materieel belang een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen voor de komende vier jaar;
 - b. in hoeverre schade als gevolg van de risico's van materieel belang met weerstandsvermogen kan worden opgevangen.
 - c. de dynamische ontwikkeling van het weerstandsvermogen voor een periode van vier jaar.
 - d. de opbouw van het beschikbare weerstandsvermogen in direct aanspreekbaar (hard) en minder direct aanspreekbaar (zacht).
 - e. een overzicht van het verschil tussen het boekhoudkundig saldo van de Algemene Egalisatie reserve (AER) en het saldo van de AER dat wordt gebruikt voor bepaling van het beschikbaar weerstandsvermogen.

Artikel 20: Onderhoud kapitaalgoederen

1. Het college draagt zorg voor een actueel onderhoudsplan openbare ruimte en biedt deze, indien bijstelling nodig is, ter vaststelling aan de raad aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, water, wegen, kunstwerken en straatmeubilair.

2. Het college draagt zorg voor een actueel rioleringsplan en biedt deze, indien bijstelling nodig is, ter vaststelling aan de raad aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de uitbreidingen.

3. Het college onderzoekt op welke wijze hij beleid en beheer met betrekking tot onderhoud van gemeentelijke gebouwen wil vormgeven. Dit onderzoek leidt tot plannen voor te plegen onderhoud aan gemeentelijke gebouwen, de bijbehorende kosten en het meerjarig budgettaire beslag.

4. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het BBV in ieder geval op:

a. de voortgang van het geplande onderhoud voor het openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, straatmeubilair en riolering.

b. de plannen en de realisatie voor te plegen onderhoud aan gemeentelijke gebouwen, zoals bedoeld in lid 3.

Artikel 21: Bedrijfsvoering

Als informatie neemt het college in de begroting en de jaarstukken naast de onderdelen die op grond van het BBV verplicht zijn voor de bedrijfsvoering, in ieder geval op:

a. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;

b. de budgetten voor de griffie, de rekenkamer en de ombudsfunctie

Artikel 22: Verbonden partijen

1. Het college draagt zorg voor het beheer van de nota verbonden partijen en biedt deze, indien bijstelling nodig is, ter vaststelling aan de raad aan. Van elk van de verbonden partijen wordt weergegeven het publieke belang voor de gemeente, het financieel belang van de gemeente, de vertegenwoordiging en het eigen vermogen.

2. De nota bevat voorts de kaders voor het beleid ten aanzien van deelnemingen en het aangaan van nieuwe deelnemingen en kaders voor de vertegenwoordiging in deelnemingen.

3. In de paragraaf verbonden partijen bij de begroting en de jaarstukken gaat het college naast de verplichte onderdelen op grond van het BBV in ieder geval in op:

a. nieuwe verbonden partijen;

b. het beëindigen of wijzigen van bestaande verbonden partijen.

Artikel 23: Grondbeleid

1. Het college draagt zorg voor het beheer van de nota grondbeleid en biedt deze, indien bijstelling nodig is, ter vaststelling aan de raad aan. In de nota wordt aandacht besteed aan:

a. de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;

b. te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten;

c. de verwerving en uitgifte van gronden;

d. de uitgangspunten voor prijsstelling van de verkoop van gronden;

e. de uitgifte van gronden in erfpacht en de bijstelling van erfpachtvergoedingen;

f. de uitgangspunten omtrent de reserve grondzaken in relatie tot de risico's.

2. In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het BBV in ieder geval op:

a. een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;

b. een onderbouwing van de geraamde winstneming;

c. de ontwikkeling van de reserve grondzaken;

Hoofdstuk 5. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 24. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

- a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de onderdelen;
- b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de activa met economisch nut, activa met maatschappelijk nut, voorraden, vorderingen, schulden, contracten;
- c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
- d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
- e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving;
- f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 25. Financiële organisatie

Het college zorgt voor en legt vast:

- a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de onderdelen;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldoen en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd;
- c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
- e. de te maken afspraken met de onderdelen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van baten en lasten aan de programma's, deelprogramma's, beleidsvelden, activiteiten, taakvelden en tarieven;
- g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
- h. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen;
- i. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 26. Interne controle

1. Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder a, van de Gemeentewet, en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder b, van de Gemeentewet, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.

2. Het college draagt zorg voor een actuele en volledige registratie van bezittingen.
3. Het college draagt er zorg voor dat de registratie van de bezittingen en het vermogen van de gemeente systematisch worden gecontroleerd. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 27. Intrekken oude verordening

De Financiële verordening gemeente Groningen 2013 wordt ingetrokken.

Artikel 28. Inwerkingtreding en citeertitel

- a. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2017.
- b. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening gemeente Groningen 2017.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van.....

De voorzitter

De griffier

Peter den Oudsten

Toon Dashorst

Bijlage 1 Afschrijvingstermijnen

I. Investerings met economisch nut:

5 jaar Instrumenten

Communicatiemiddelen\-apparatuur

Parkeermeters

7 jaar Bromfietsen/scooters

8 jaar Personenauto's en bestelauto's

Aanhangers

Veegmachines klein (tot 4 m³)

Tuin- en parkmachines

Werktuigdragers

9 jaar Vrachtauto's, kranen, shovels

Veegmachines groot (vanaf 4 m³)

Zijbeladers

Tractoren

10 jaar Kleine verbouwingen/renovaties (< € 250.000,-) voor zover niet aan kernvastgoed of parkeergarages

Meubilair, inrichting en inventaris van gebouwen

Telefoonvoorzieningen

Parkeerautomaten

Portaalauto's

Kolkzuigers

Boten

Bovengrondse afvalinzamelmiddelen

11 jaar Kraakperswagens

Ondergrondse afvalinzamelmiddelen

Materieel winterdienst

Kunstgrasvelden

15 jaar Niet gebouwgebonden technische installaties

Gebouwgebonden technische installaties in gebouwen die niet vallen onder kernvastgoed of parkeergarage

Ondergrondse betonputten voor afvalcontainers

20 jaar Grote verbouwingen/renovaties (> € 250.000,-) voor zover niet aan kernvastgoed of parkeergarages

Aanleg parkeerterreinen

25 jaar Restauratie historische gebouwen/monumenten

Bouw en inrichting kleedgebouwen (steen)

30 jaar Aankoop gebouwen voor zover niet-kernvastgoed

Aanleg van sportvelden

40 jaar Nieuwbouw gebouwen voor zover niet-kernvastgoed

Schoolgebouwen van na 1 januari 2000

Aanleg en uitbreiding van begraafplaatsen

Aanleg van havens

50 jaar Parkeergarages

Aankoop en nieuwbouw gebouwen behorend tot het kernvastgoed

Gebouwgebonden technische installaties bij kernvastgoed en parkeergarages, voor zover niet in het kader van de GrESCo als een business case uitgevoerd.

55 jaar Aanleg centrale riolering

60 jaar Schoolgebouwen van voor 1 januari 2000

Investerings GrESCo

Betreft technische installaties en voorzieningen die in het kader van de GrESCo als een business case worden uitgevoerd.

15 jaar Dubbel glas

Pompen

Ketels, installaties, appendages

20 jaar Zonnepanelen

Ledverlichting

30 jaar Isolatie

Voor Automatisering:

4 jaar Laptops

5 jaar Pc's

Monitoren

Servers

Lokaal netwerk actief

Gronet actief

Plotters

8 jaar Applicaties (afhankelijk van werkprocessen tussen 3 en 8 jaar)

Gebbruiksrechten op software voor onbepaalde duur die ineens in rekening worden gebracht (afhankelijk van werkprocessen tussen 3 en 8 jaar)

10 jaar Lokaal netwerk passief

15 jaar Gronet passief

II. Investerings met maatschappelijk nut:

10 jaar Verkeersregelininstallaties

 Straatmeubilair

 Speelvoorzieningen

20 jaar Openbare verlichting

40 jaar Bruggen, viaducten en tunnels

 Waterwegen en waterbouwkundige werken

 Wegen, straten, pleinen, fietspaden, voetpaden

 Parken en plantsoenen

 Ondergrondse kabels

Toelichting op de artikelen

Artikel 1. Definities

Voor de gehanteerde begrippen in de verordening gelden de definities uit de Gemeentewet, de Wet Fido, het besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en het besluit accountantscontrole Provincies en Gemeenten. Het begrip administratie is gedefinieerd ten behoeve van artikel 23 van de verordening.

Artikel 2. Programma-indeling

Dit artikel bevat bepalingen over de inrichting van de begroting en de jaarstukken. De indeling van de programma's worden bij aanvang van iedere raadsperiode door de raad vastgesteld. Het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* (hierna: BBV) bepaalt in aanvulling hierop, dat de taakvelden aan de programma's moeten worden toegewezen. In een bijlage in de begroting en jaarrekening geven wij de lasten en baten per taakveld weer. Overigens bepaalt dit artikel niet dat elke nieuwe raadsperiode de gehele begroting en jaarstukken moeten worden herzien. Als de indeling en gebruikte beleidsindicatoren de vorige raadsperiode goed zijn bevallen, kunnen deze ongewijzigd opnieuw worden vastgesteld.

Artikel 3. Planning en controlcyclus

Hier is een artikel over de planning en controlcyclus opgenomen. Het artikel geeft de data aan waarop ieder jaar het college aan de raad de belangrijke financiële stukken aanbiedt.

Artikel 4. Inrichting begroting en jaarstukken

In dit artikel zijn aanvullend op het BBV-bepalingen opgenomen voor de inrichting van de begroting. Het artikel schrijft voor, dat de baten en lasten onder de programma's in de begroting per deelprogramma en beleidsveld worden weergegeven.

In het tweede lid wordt de verplichting in het BBV (artikel 20) om in de begroting aandacht te besteden aan de investeringen nader uitgewerkt door te bepalen, dat er bij de uiteenzetting van de financiële positie een overzicht van de investeringen wordt gegeven. Dit is nodig om ook de autorisatie van investeringskredieten mogelijk te maken. Bij investeringen moet ook worden gedacht aan grondexploitaties.

In het derde lid wordt voor de jaarrekening het inzicht in de uitputting van investeringskredieten geregeld.

Artikel 5. Kaders (ontwerp-)begroting

Artikel 5 biedt de kaders voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Hierin staat een aantal uitgangspunten die het college bij het opstellen van deze stukken in acht moet nemen. Dit in aanvulling op de bepalingen van de artikelen 189 en 193 van de Gemeentewet en het BBV.

Het artikel bepaalt, dat de gemeenteraad vooraf aan het opstellen van de begroting een nota vaststelt, waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders voor de komende jaren zijn vastgelegd. De kaders geven richting aan het college voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Deze nota draagt de naam Voorjaarsbrief.

Artikel 6. Autorisatie begroting en investeringskredieten

Dit artikel bevat regels voor de autorisatie van de baten en lasten in de begroting en van de investeringskredieten. Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet berust het budgetrecht bij de raad. De raad neemt uiteindelijk de beslissing welke bedragen zij voor taken en activiteiten op de begroting beschikbaar stelt. Gedurende het begrotingsjaar kan de raad op grond van artikel 192 van de Gemeentewet besluiten nemen voor het wijzigen van de begroting. De gemeente kan slechts uitgaven doen voor de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht (derde lid van artikel 189 van de Gemeentewet). De raad kan kiezen op welk niveau hij budgetten beschikbaar stelt. Autorisatie door de raad van de baten en de lasten vindt plaats op het niveau van programma's (eerste lid).

Naast lopende uitgaven doet een gemeenten investeringen, waaronder investeringen in grondexploitaties. Ook uitgaven voor investeringen moeten door de raad worden geautoriseerd. Het tweede lid bepaalt dat voor routine-investeringen het krediet meteen bij de begroting wordt vastgesteld. Voor de overige investeringen in de begroting wordt in de loop van het jaar, op het moment dat er voldoende duidelijkheid bestaat omtrent de uitvoering, door de raad een krediet vastgesteld. Zo kan de raad de autorisatie van politiek belangrijke investeringen combineren met de behandeling van de inhoudelijke kant van het investeringsvoorstel. Het bedrag voor een dergelijke investering staat wel in de begroting, maar de raad autoriseert de uitgaaf nog niet. Daarnaast komen gedurende het begrotingsjaar nieuwe investeringsvoornemens naar voren die bij het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien.

Artikel 7. Plankostenkrediet

Projecten moeten worden voorbereid. Hiervoor stelt de raad een plankostenkrediet beschikbaar. Dit geldt niet voor routine-investeringen.

Artikel 8. Uitvoeringskrediet

Zodra de planontwikkelingsfase doorlopen is, wordt een project in uitvoering genomen. Hiervoor stelt de raad gefaseerd een uitvoeringskrediet beschikbaar. Dit geldt niet voor de routine-investeringen.

Artikel 9: Herziening grondexploitatie, investeringskredieten en slot- en nacalculaties

Dit artikel bevat regels voor de herziening van grondexploitaties, van investeringskredieten en het opstellen van slot- en nacalculaties. Gekoppeld hieraan wordt de voortgangsrapportage hiervan geregeld. Gekozen is voor het jaarlijks aan de raad ter besluitvorming voorleggen voor alle grondexploitaties. Het advies in de notitie Grondexploitaties 2016 van de commissie BBV om in de financiële verordening de financiële marges voor onderscheid in materialiteit van wijzigingen (grenzen waar beneden herziening via de raad niet nodig is) behoeft daardoor niet te worden opgevolgd.

Artikel 10: Overschrijding van kredieten

Bij overschrijdingen van kredieten vanaf afgerond 1 duizend euro wordt deze gemeld aan de raad. Zo spoedig mogelijk wordt tussentijds een aanvullend krediet gevraagd. Als overschrijding wordt hier bedoeld een overschrijding ten opzichte van het tot dat moment beschikbaar gestelde -cumulatieve- krediet. Indien aan de orde worden hierbij de omvang en de fasering van het totaal benodigde krediet herzien.

Artikel 11: Voortgangsrapportages

De Voortgangsrapportages zijn onderdeel van de planning- en controlcyclus voor de raad. Op basis van Voortgangsrapportages wordt de raad geïnformeerd over de uitputting van budgetten en de voortgang van de uitvoering van het beleid. Er is gekozen voor twee

Voortgangsrapportages, waarvan de eerste op tijd is om te gebruiken als input voor de Voorjaarsnota. Het tweede lid bevat bepalingen over de inrichting van de rapportage. Het derde lid bepaalt welke afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging het college in de Voortgangsrapportages moet toelichten. Tevens is hier bepaald dat de raad via de Voortgangsrapportages geïnformeerd wordt over de begrotingswijzigingen op deelprogrammaniveau.

Artikel 12: Werkwijze ten aanzien van resultaatbepaling en resultaatbestemming

Lid 1. In de nota 'Eén integraal afwegingsmoment, kader op te nemen bestemmingsvoorstellen jaarrekening' (nr. 6108694, d.d. 29-3-2017) zijn afspraken opgenomen over resultaatbepaling en resultaatbestemming. In de nota 'kader meerjarige exploitatie projecten', nr. 6455412, d.d. 27-09-2017) zijn aanvullende afspraken opgenomen hoe om te gaan met meerjarige projecten.

In lid 3 wordt een toelichting gegeven op de werkwijze van één integraal afwegingsmoment.

Lid 4. Incidentele resultaten behaald met aanbestedingen op rioolheffing en afvalstoffenheffing mag de raad inzetten voor andere onderwerpen dan rioolheffing en afvalstoffenheffing. De raad heeft besloten om ook deze resultaten te verrekenen met de burgers en dus te verrekenen met de voorziening afvalstoffenheffing respectievelijk de voorziening rioolheffing.

Artikel 13. Waardering en afschrijving vaste activa

In artikel 212 lid 2a van de Gemeentewet is opgenomen dat de financiële verordening in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Uitgangspunt is dat in de Financiële verordening alleen die aangelegenheden worden geregeld waarbij de raad beleidsvrijheid heeft. Onderwerpen die in de wet (BBV) zijn geregeld en die dwingend moeten worden opgevolgd, komen niet in de Financiële verordening aan de orde.

In het eerste lid is geregeld hoe met bijzonderheden voor activering wordt omgegaan. Die bijzonderheden zijn het al dan niet toerekenen van rente aan activa in ontwikkeling, het omgaan met de kosten met betrekking tot financiële vaste activa en de grens die voor activering van activa in acht kan worden genomen. De ondergrens voor activering van activa is vastgesteld uit het oogpunt van het in de hand houden van de administratieve lasten.

In het tweede lid is de afschrijving op vaste activa geregeld. Aangegeven is welke methoden per soort activa worden gehanteerd, welke termijnen bij specifiek benoemde immateriële vaste activa gelden en tot welke waarde wordt afgeschreven. De afschrijvingstermijnen voor de materiele vaste activa zijn in een bijlage bij de verordening uiteengezet.

Onder 'overige bepalingen met betrekking tot afschrijving is de wijze van omgaan met vernieuwingsinvesteringen in kernvastgoed en in vastgoed met maatschappelijke functie uiteengezet.

In het derde lid is de indeling van vastgoed naar maatschappelijke dan wel bedrijfseconomische functie geregeld. De raad besluit op voordracht van het college over de indeling van het vastgoed naar functie. Deze indeling heeft geen directe gevolgen voor de waardering, met uitzondering van de situatie van vastgoed met een maatschappelijke functie waarvoor niet (langer) een intentie tot duurzame exploitatie is: indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde vindt afwaardering plaats tot die directe opbrengstwaarde.

De raad stelt de indeling van vastgoed naar maatschappelijke dan wel bedrijfseconomische functie vast. De kwalificatie van het gebouw (materieel vast actief met economische nut) naar bedrijfseconomische functie dan wel maatschappelijke functie, vindt plaats op basis van de doelstelling van het aanhouden van het vastgoed, gebaseerd op het overwegende gebruik van het

betreffende vastgoed. De volgende criteria worden gebruikt voor de indeling van vastgoed naar maatschappelijke dan wel bedrijfseconomische functie:

- a. Wanneer het activum wordt aangehouden om bewust winst te realiseren en/of waardestellingen te realiseren, dan is sprake van een activum met een bedrijfseconomische functie;
 - b. Bij een duurzaam negatieve exploitatie kan een maatschappelijke functie worden verondersteld;
 - c. Het bijdragen aan de publieke taak in de zin van BBV art. 61 lid1b wil zeggen dat er een algemeen belang mee is gediend, liggende in de sfeer van de uitvoering van een overheidstaak en dienen daarmee een maatschappelijke functie.
- Vastgoed met een maatschappelijke functie waarbij geen intentie meer is tot duurzame exploitatie en waarbij de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde wordt afgewaardeerd tot de directe opbrengstwaarde.

De commissie BBV geeft geen limitatieve opgave met betrekking tot de toewijzing van de functie aan het vastgoed. Belangrijk uitgangspunt bij de toewijzingen van de functies, is de omschrijving van het bedrijfseconomisch vastgoed, "vastgoed dat wordt aangehouden om bewust winst te creëren en/of waardestelling te creëren". Daarmee wordt al het vastgoed wat niet een bedrijfseconomische functie kent, als vastgoed met een maatschappelijke functie beschouwd.

Artikel 14: Bovenwijkse voorzieningen in grondexploitaties

Hier gaat specifiek over het activeren van investeringen met maatschappelijk nut die onderdeel zijn van een ruimtelijke ontwikkeling. De commissie BBV geeft aan dat investeringen in de openbare ruimte geactiveerd moeten worden wanneer uit de afweging van de raad blijkt dat het algemeen nut hoger is dan het specifiek nut voor de grondexploitatie. Als investeringen een directe causale relatie hebben met de ontwikkeling van de grondexploitatie en voldoen aan het proportionaliteit en profijtbeginsel (het uit de investering voortvloeiend nut is hoger dan het algemeen nut) dan worden investeringen verantwoord als directe kosten van de grondexploitatie. In dat geval is geen sprake van een investeringen met maatschappelijk nut. Om de afweging te kunnen maken of sprake is van een investering met maatschappelijk nut of een overwegend meer grondexploitatie nut krijgt de raad per ruimtelijke ontwikkeling een grondexploitatie en een investeringsbegroting met een gemotiveerde indeling van de investeringen, naar investeringen met een overwegend algemeen nut en investeringen met een overwegend specifiek nut. De raad dient hier expliciet een besluit over te nemen. In de wet op de ruimtelijke ordening is een nadere uitwerking opgenomen van het begrip voorziening met een algemeen nut. De wet op de ruimtelijke ordening definieert een voorziening met algemeen nut als een voorziening die ten dienste is van meer exploitatiegebieden en/of bestaande gebieden. Een opsomming van mogelijke voorzieningen in een exploitatiegebied is opgenomen in artikel 6.2.5 van het besluit ruimtelijke ordening.

Bijdragen van derden in de grondexploitatie worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde van de investering naar rato van de kosten van de investering in de totale kosten van de grondexploitatie. Van deze wijze van toerekening kan gemotiveerd bij raadsbesluit worden afgeweken.

Hoofdstuk 4 Paragrafen

Het BBV schrijft een aantal verplichte paragrafen voor. In een paragraaf wordt de raad integraal over een bepaald thema dat dwars door de begroting loopt, geïnformeerd. De raad kan zelf paragrafen toevoegen. De toegevoegde paragrafen zijn 1. Integraal gebiedsgericht werken en duurzaamheid.

Artikel 15. Lokale heffingen, tarieven en kostprijs

Tarievenonderzoek: Doel van het tarievenonderzoek is een beeld te verkrijgen over de juistheid en volledigheid van toerekening van kosten in combinatie met de kostendekkendheid van de publiek- en privaatrechtelijke tarieven.

Tarievennota, verordeningen en tarieventabellen: De tarievennota is de basis voor de gemeentelijke belastingheffing voor de komende periode.

Paragraaf Lokale heffingen van de programmabegroting: Doel van de paragraaf Lokale heffingen is onder andere het formaliseren van de gemeentelijke beleidslijn voor de lokale belastingen en heffingen, inzicht geven in de geraamde inkomsten en de kostendekkendheid.

Kostprijsberekening: Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie wordt in het nieuwe BBV voorgeschreven dat in de programmabegroting een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead oftewel het taakveld '04 ondersteuning organisatie'. In de overige programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Het BBV hanteert als definitie van overhead: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Bij elk tarief wordt duidelijk welk bedrag aan overhead is toegerekend.

Artikel 16: Financieringsfunctie

Artikel 212 van de Gemeentewet bevat de bepaling, dat de financiële verordening in elk geval regels voor de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie bevat. In de gemeente Groningen is dit sinds 2001 vormgegeven door middel van een aparte verordening, het zogenaamde Treasurystatuut. Hier is ervoor gekozen deze lijn voort te zetten.

Artikel 17: Paragraaf financiering

In het BBV staat in artikel 13 welke informatie de paragraaf financiering in elk geval moet bevatten. In dit artikel wordt de aanvullende informatie van de raad gedefinieerd.

Artikel 18: Lokale heffingen

In het BBV staat in artikel 10, welke informatie de paragraaf lokale heffingen in elk geval moet bevatten. In dit artikel wordt de aanvullende informatie van de raad gedefinieerd.

Artikel 19: Weerstandsvermogen & risicobeheersing en reserves & voorzieningen

In het BBV staat in artikel 11, welke informatie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in elk geval moet bevatten. In dit artikel wordt de aanvullende informatie van de raad voor deze paragraaf gedefinieerd. In het eerste lid van dit artikel wordt aangegeven, dat het college zorg draagt voor het beheer van deze nota en dat, indien bijstelling nodig is, deze ter vaststelling aan de raad aangeboden zal worden. Ook het omgaan met reserves en voorzieningen komt daarbij aan de orde (lid 2). In het derde lid wordt aangegeven welke extra informatie de raad wenst in de paragraaf 'weerstandvermogen en risicobeheersing' in begroting en rekening, naast de verplichte informatie volgens het BBV.

Artikel 20: Onderhoud kapitaalgoederen

In het BBV staat in artikel 12, welke informatie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in elk geval moet bevatten. In het eerste lid wordt de aanvullende informatie van de raad voor deze paragraaf geformuleerd. Het tweede, derde en vierde lid bevatten bepalingen waaruit volgt, dat het college zorgt voor actuele onderhoudsplannen over respectievelijk het onderhoud van de

openbare ruimte, het onderhoud van de riolering en het onderhoud van gemeentelijke gebouwen. Hiermee kan de raad de kaders voor het toekomstig onderhoudsniveau vaststellen.

Artikel 21: Bedrijfsvoering

In het BBV staat in artikel 14, welke informatie de paragraaf bedrijfsvoering in elk geval moet bevatten. In dit artikel is de aanvullende informatievraag van de raad gedefinieerd. Er is opgenomen, dat de raad ook wordt geïnformeerd over de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand, inclusief de loonkosten, en de budgetten voor de griffie, de rekenkamer en de ombudsfunctie.

Artikel 22: Verbonden partijen

In het BBV staat in artikel 15, welke informatie de paragraaf verbonden partijen in elk geval moet bevatten. In dit artikel is deze aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf gedefinieerd. Er bestaat reeds een nota 'Verbonden partijen', waarin op de stand van zaken van de verbonden partijen wordt ingegaan en de raad de kaders voor het toekomstig beleid heeft uiteengezet.

Lid 1 en 2 van artikel 22 geven aan dat het college zorg draagt voor het beheer van deze nota en dat, indien bijstelling nodig is, deze ter vaststelling aan de raad aangeboden zal worden. In het derde lid wordt aangegeven welke extra informatie de raad wenst in de paragraaf 'Verbonden partijen' in begroting en rekening, naast de verplicht voorgeschreven informatie volgens het BBV

Artikel 23: Grondbeleid

In het BBV staat in artikel 16, welke informatie de paragraaf grondbeleid in elk geval moet bevatten. Er bestaat reeds een nota grondbeleid. In het eerste lid van artikel 23 wordt aangegeven, dat het college zorg draagt voor het beheer van deze nota en dat, indien bijstelling nodig is, deze ter vaststelling aan de raad aangeboden zal worden. Met deze nota heeft de raad de kaders voor het toekomstig grondbeleid vastgesteld. In het tweede lid van artikel 23 is de aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf gedefinieerd.

Artikel 24: Administratie

Onder artikel 24 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de inrichting van de gemeentelijke administratie. Op hoofdlijnen wordt opgedragen welke gegevens systematisch moeten worden vastgelegd en aan welke eisen deze gegevens en de vastlegging ervan moeten voldoen.

Artikel 25: Financiële organisatie

Dit artikel geeft de uitgangspunten voor de financiële organisatie en draagt het college op hiervoor zorg te dragen. Het college is op grond van artikel 160 van de Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. Deze bevoegdheid betreft ook het stellen van regels voor de financiële organisatie, blijkt uit het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State en het nader rapport uit 2003 over de wijziging van artikel 212 van de Gemeentewet.

Artikel 25 geeft een opsomming op welke terreinen van de financiële organisatie het college beleid en interne regels moet stellen. Om hier invulling aan te geven ligt het voor de hand, dat het college een organisatiebesluit en een treasurystatuut vaststelt en dat het college de volmachten en mandaten alsook de kostenverdeelsleutels voor de (extracomptabele) kostentoerekening vastlegt. Bij het beleid en de interne regels voor de inkoop en aanbesteding kan gedacht worden aan een inkoopreglement en ook aan gemeentelijke inkoopvoorwaarden. Bij het beleid en de interne regels voor steunverlening en subsidieverstrekking gaat het om

procedures die naleving van de Europese staatssteunregels en regels voor diensten van algemeen economisch belang, de Algemene wet bestuursrecht en de gemeentelijke subsidieverordening waarborgen.

In geval van misbruik en oneigenlijk gebruik gaat het bijvoorbeeld om het treffen van voldoende verificatiemaatregelen vooraf van de antecedenten van een aanvrager van een gemeentelijke subsidie, zodat subsidies wel daadwerkelijk worden verstrekt aan rechthebbenden. De uitgangspunten voor de financiële organisatie zijn nodig om voor het financieel beheer en het financieel beleid aan de eisen voor rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen. Ze creëren de randvoorwaarden, waarop de interne controle en de accountantscontrole kan steunen bij het onderzoek naar de rechtmatigheid van de beheershandelingen met een financieel gevolg en de getrouwheid van de jaarrekening.

Artikel 26: Interne controle

De accountant toetst jaarlijks of de gemeenterekening een getrouw beeld geeft van de gemeentelijke financiën en of de (financiële) beheershandelingen die eraan ten grondslag liggen, rechtmatig zijn verlopen. Het eerste lid van artikel 26 draagt het college op maatregelen te treffen, zodat gedurende het jaar of vooraf aan de accountantscontrole de gemeente zelf nagaat of de cijfers in de administraties een getrouw beeld geven en of de financiële beheershandelingen die aan de baten, de lasten en de balansmutaties ten grondslag liggen, rechtmatig (zijn) verlopen. Het tweede lid bepaalt, dat het college maatregelen treft, zodat wordt gecontroleerd of de administratie van materiele bezittingen zoals gebouwen, voertuigen, computers, voorraden en de administratie van het financieel vermogen zoals aandelen en overeenkomsten van leningen, geldmiddelen, debiteurenvorderingen e.d. overeenkomen met hetgeen de gemeente daadwerkelijk bezit. Voor veel van deze bezittingen wordt een jaarlijkse controle gevraagd. Bij afwijkingen in de registratie van registergoederen en bedrijfsmiddelen neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Artikel 27: Intrekken oude verordening en overgangsrecht

Bij het inwerkingtreden van de nieuwe verordening moet de oude worden ingetrokken.

Artikel 28: Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel geeft de naam aan, waarmee in de gemeentelijke stukken naar deze verordening moet worden verwezen.

Vaststelling

Uitgaande stukken van de raad moeten door de burgemeester worden ondertekend (eerste lid artikel 75 van de Gemeentewet). De griffier moet de uitgaande stukken van de raad medeondertekenen (artikel 107c van de Gemeentewet). De financiële verordening moet worden gepubliceerd.

Binnen twee weken na vaststelling door de raad moet het college de verordening aan gedeputeerde staten zenden (artikel 214 van de Gemeentewet). Gedeputeerde staten kunnen te allen tijde een onderzoek instellen naar het beheer en de inrichting van de financiële organisatie en de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet (artikel 215 van de Gemeentewet).

<u>Artikel in Financiële verordening</u> <u>2013</u>	<u>Artikel in Financiële verordening</u> <u>2017</u>
Plankostenkrediet art. 4a Voor sleutelprojecten en investeringsprojecten met een kostentotaal van meer dan 2,5 miljoen euro en een looptijd langer dan 2 jaar wordt voorafgaand aan de planontwikkeling aan de raad een projectofferte voorgelegd en een plankostenkrediet aangevraagd. Voor grondexploitaties wordt in alle gevallen een plankostenkrediet aangevraagd. De regel is niet van toepassing op routine-investeringen.	Plankostenkrediet art. 7 1. Voor alle sleutelprojecten, en investeringsprojecten met een kostentotaal van meer dan 2,5 miljoen euro en een looptijd langer dan 2 jaar, wordt voorafgaand aan de planontwikkeling aan de raad een planopzet voorgelegd en een plankostenkrediet aangevraagd. 2. Voor grondexploitaties wordt in alle gevallen een plankostenkrediet aangevraagd. 3. Artikel 7, lid 1, is niet van toepassing op routine-investeringen.
Herziening van exploitatieopzetten en kredieten van grondexploitaties art. 4c Exploitatieopzetten van sleutelprojecten worden elk kalenderjaar herzien en aan de raad voorgelegd, de overige grondexploitaties worden elke twee kalenderjaren herzien en aan de raad voorgelegd. De omvang en de fasering van het totaal benodigde krediet worden hierbij aangepast aan de herziene exploitatiebegroting.	Herziening grondexploitaties, investeringskredieten en slot- en nacalculaties art. 9 1. Grondexploitaties worden elk kalenderjaar herzien en aan de raad voorgelegd. De omvang en de fasering van het totaal benodigde krediet wordt hierbij aangepast aan de herziene grondexploitatie. 2. Investeringsprojecten met een looptijd langer dan twee jaar en een kostentotaal van meer dan 2,5 miljoen euro worden bij planinhoudelijke wijzigingen direct en overigens minimaal een keer per twee jaar herzien en aan de raad voorgelegd. 3. Alle grondexploitaties worden slotgecalculeerd. De slotcalculatie wordt uitgevoerd wanneer 95% van de te verwachten kosten en 95% van de verwachte opbrengsten zijn gerealiseerd en wanneer de verwachting bestaat dat de verdere uitvoering volgens de exploitatieopzet zal verlopen. 4. Investeringsprojecten met een krediet van boven de 450 duizend euro worden nagecalculeerd. Uitgezonderd hiervan zijn routine-investeringen, investeringen in huisvesting voor het bijzonder en het openbaar onderwijs, aankoop onroerende zaken en participatie in investeringsprojecten van derden. Een investeringsproject wordt nagecalculeerd als 95% van de te verwachten kosten is gerealiseerd, er zekerheid is over de definitieve omvang van de eventueel ingezette subsidies en wanneer de

	verwachting bestaat dat de verdere uitvoering volgens de investeringsopzet zal verlopen.
Waardering & afschrijving vaste activa art. 6 1. Investerings worden lineair afgeschreven. Annuïtair afschrijving is slechts toegestaan voor: a. Aanleg en vervanging van rioleringen (gesloten financieringsstructuur); b. Investerings in publieke parkeervoorzieningen; c. Investerings met een specifieke (rijks-) regelgeving. 2. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden lineair in 5 jaar afgeschreven. 3. Kosten voor het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. 4. De materiële vaste activa met economisch nut worden afgeschreven in het aantal jaren zoals weergegeven in de bijlage bij deze verordening. Voor activa die niet met name genoemd zijn en waarover twijfel kan ontstaan, stelt het college de afschrijvingstermijn vast, gebaseerd op een realistische schatting van de levensduur. De afschrijvingstermijn kan echter ten hoogste 40 jaar zijn. 4a. Voor publieke parkeergarages wordt bij het afschrijven een restwaarde gehanteerd ter grootte van 25% van de aanschafwaarde. 4b. Voor gebouwen die behoren tot het kernvastgoed wordt bij het afschrijven een restwaarde gehanteerd. Deze restwaarde wordt bepaald als de optelsom van een percentage van de vervangingswaarde van de relevante componenten van het gebouw, volgens onderstaand model: Artikel 4b [Klik hier om het document te downloaden] 4c. Maatregelen die in het kader van de GrESCO als een business case worden uitgevoerd, gelden als zelfstandige investeringen en vallen niet onder de restwaardebepalingen bedoeld in de leden 4a en 4b.	Waardering en afschrijving vaste activa art. 13 1. Activering: a. Rente op investeringen (activa in ontwikkeling) wordt niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie gebracht. Op grondexploitaties wordt rente geactiveerd. b. Kosten voor het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio worden niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie gebracht. c. Activa worden alleen geactiveerd bij een verwachte levensduur van minimaal 4 jaar én een aanschafwaarde boven 10 duizend euro. 2. Afschrijving: 2-1 Methode van afschrijving: Materiële vaste activa worden in principe lineair afgeschreven. Hiervan uitgezonderd zijn de hierna genoemde vaste activa; deze worden annuïtair afgeschreven. De uitzonderingen zijn: a. Aanleg en vervanging van rioleringen (gesloten financieringsstructuur); b. Investerings in publieke parkeervoorzieningen; c. Investerings met een specifieke (rijks-) regelgeving. Immateriële activa worden als volgt afgeschreven: d. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden lineair in 5 jaar afgeschreven. e. Bijdragen in activa van derden worden lineair afgeschreven in maximaal de afschrijvingsduur die bij de derde voor de desbetreffende activa wordt gehanteerd. f. Op voorbereidingskosten van grondexploitaties wordt niet afgeschreven. Uiterlijk 5 jaar na investering vindt inbreng in de grondexploitatie plaats dan wel worden de geactiveerde kosten afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. 2-2 Afschrijvingstermijn: De materiële vaste activa worden afgeschreven in het aantal jaren zoals weergegeven in bijlage 1 - Afschrijvingstermijnen bij deze verordening. Voor activa die niet met name genoemd zijn en waarover twijfel is over de te hanteren

5. Activa met een verwachte levensduur korter dan 3 jaar én een aanschafwaarde lager dan 10 duizend euro worden niet geactiveerd.
6. Met afschrijven wordt gestart op de 1e van de maand na het gereed komen c.q. de aanschaf van de investering.
7. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.
8. Bij de waardering van de vaste activa met economisch nut worden bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
9. Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden verstaan investeringen in:
 - wegen, straten, pleinen, fietspaden, voetpaden;
 - bruggen, viaducten, tunnels;
 - verkeersregelinstanties, openbare verlichting, ondergrondse kabels, straatmeubilair, speelvoorzieningen;
 - waterwegen en waterbouwkundige werken;
 - parken en overig groen.
10. Investerings met een meerjarig maatschappelijk nut worden geactiveerd. Direct gerelateerde bijdragen van derden worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde. Inzet van eigen middelen (spaarbedragen) wordt niet in mindering gebracht op de aanschafwaarde. De activa worden lineair afgeschreven conform de termijnen in bijlage 1 bij deze verordening.
11. Investerings met een meerjarig maatschappelijk nut die worden uitgevoerd in het kader van een grondexploitatie, worden geactiveerd, indien de raad vaststelt dat het algemeen nut van de investering(en) hoger is dan het specifieke nut voor de grondexploitatie. Per grondexploitatie ontvangt de raad daartoe een overzicht van de uitgaven ingedeeld naar investeringen die een overwegend specifiek nut hebben en investeringen die een overwegend algemeen nut

afschrijvingstermijn, stelt het college de afschrijvingstermijn vast, gebaseerd op een realistische schatting van de levensduur. De afschrijvingstermijn kan hierbij ten hoogste 40 jaar zijn.

2-3 Afschrijvingsbedrag:

In principe wordt de volledige aanschafwaarde afgeschreven. Voor specifiek benoemde groepen activa geldt een restwaarde tot welk bedrag de afschrijving wordt uitgevoerd.

- a. Voor publieke parkeergarages wordt bij het afschrijven een restwaarde gehanteerd ter grootte van 25% van de aanschafwaarde.
- b. Voor gebouwen die behoren tot het kernvastgoed wordt bij het afschrijven een restwaarde gehanteerd. Deze restwaarde wordt bepaald als de optelsom van een percentage van de vervangingswaarde van de relevante componenten van het gebouw, volgens onderstaand model:

Onderdeel gebouw	Restwaarde-percentage
• Fundering	25%
• Ruwbouw	25%
• Afbouw	15%
• Afwerking	15%
• E-installaties	15%
• Klimaatinstallaties	10%
• Vaste voorzieningen	10%

Als, voor gebouwen geactiveerd voor 1 januari 2011, de uitkomst van deze berekening hoger is dan de boekwaarde op 1 januari 2011, dan geldt de boekwaarde op 1 januari 2011 als restwaarde.

2-4 Overige bepalingen met betrekking tot afschrijving:

- a. Vernieuwingen aan een kernvastgoedgebouw worden geactiveerd als vast onderdeel van het kernvastgoed (bedrag investering vernieuwing wordt op de aanschafwaarde van het kernvastgoed bijgeboekt). Afschrijving op dit totaalbedrag vindt plaats over de restant

hebben. De indeling wordt gemotiveerd. Bijdragen van derden in de grondexploitatie worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde van de investering, naar rato van de kosten van de investering in de totale kosten van de grondexploitatie. Van deze wijze van toerekening kan gemotiveerd worden afgeweken.	afschrijvingstermijn van de oorspronkelijke investering. b. Maatregelen die in het kader van de GrESCo als een business case worden uitgevoerd, gelden als zelfstandige investeringen en vallen niet onder de hiervoor aangegeven restwaardebepalingen. 3. Waardering: De raad besluit op voordracht van het college de indeling van vastgoed naar maatschappelijke dan wel bedrijfseconomische functie. Vastgoed met een maatschappelijke functie, waarvoor niet (langer) een intentie tot duurzame exploitatie is waarbij de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde, wordt afgewaardeerd tot die directe opbrengstwaarde.
Berekening hoogte rechten en heffingen art.7 1. Voor het bepalen van de hoogte van rechten en heffingen van de gemeente Groningen wordt een kostenverdeelstaat gehanteerd. In de kostenverdeelstaat worden naast de directe kosten ook de indirecte kosten (waaronder de overhead) toegerekend op basis van een verdeelsleutel. De verdeelsleutel voor toerekening van overhead werkt op basis van het aantal fte's dat wordt ingezet ten behoeve van het recht of de heffing. 2. Bij de indirecte kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa, de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa en voor rioolrechten en afvalstoffenheffing de compensabele BTW. 3. De omslagrente voor de rentetoerekening aan de activa wordt bepaald door het rentetotaal van de uitstaande leningen, de bij begroting vastgestelde gecalculeerde rente over het eigen vermogen en voorzieningen, en de rente over het financieringstekort Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen art. 8	Lokale heffingen, tarieven en kostprijs art. 15 1. Het college biedt de raad eens in de 4 jaar een tarievenonderzoek aan. Dit onderzoek is gericht op de kostendekkendheid van de publiek- en privaatrechtelijke tarieven. 2. De raad stelt de tarievennota vast. 3. Het college biedt jaarlijks de verordeningen en tarieventabellen aan de raad aan ter vaststelling van de tarieven voor de leges en heffingen, waarin onder meer de druk van de lokale belastingen en heffingen met betrekking tot de woonlasten is opgenomen. Het beleid voor de tarieven en de kwijtschelding is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen van de programmabegroting. a. Voor het bepalen van de hoogte van rechten en heffingen van de gemeente Groningen wordt een kostenverdeelstaat gehanteerd. In de kostenverdeelstaat worden naast de directe kosten ook de indirecte kosten (waaronder de overhead) toegerekend op basis van een verdeelsleutel. De verdeelsleutel voor toerekening van overhead werkt op basis van het aantal fte's dat wordt ingezet ten behoeve van het recht of de heffing. b. Bij de indirecte kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa, de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa en voor rioolrechten en afvalstoffenheffing de compensabele BTW. c. De omslagrente voor de rentetoerekening aan de activa wordt bepaald door het rentetotaal van de uitstaande leningen, de bij begroting vastgestelde gecalculeerde rente over het eigen

1. Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, rioolrechten, afvalstoffenheffing, reinigingsrechten, begrafenisrechten, marktgeld, havengeld, milieuleges, precariobelasting, parkeerbelastingen, en de leges uit de legesverordening. 2. Het college biedt eens in de vier jaar de raad een nota ter vaststelling aan met de kaders voor de hoogte van de publiekrechtelijke tarieven. De nota behandelt in ieder geval de samenstelling van het pakket aan gemeentelijke belastingen en heffingen en de kostendekkendheid van de heffingen; 3. Het college biedt eens in de vier jaar de raad een nota ter vaststelling aan met de kaders voor de prijzen van de privaatrechtelijke tarieven. De nota behandelt in ieder geval de kostendekkendheid van de privaatrechtelijke tarieven.	vermogen en voorzieningen, en de rente over het financieringstekort
Lokale heffingen art. 9a Als informatie over lokale heffingen in de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de onderdelen die op grond van het BBV verplicht zijn voor de paragraaf lokale heffingen, in ieder geval op: a. de mate van kostendekkendheid van de heffingen; b. de lokale lastendruk in vergelijking tot de lastendruk bij andere grote Nederlandse gemeenten.	Lokale heffingen art. 18 Als informatie over lokale heffingen in de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de onderdelen die op grond van het BBV verplicht zijn voor de paragraaf lokale heffingen, in ieder geval op: a. de mate van kostendekkendheid van de heffingen; b. de lokale lastendruk in vergelijking tot de lastendruk bij andere grote Nederlandse gemeenten. c. per tarief wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel overhead wordt toegerekend.
Weerstandsvermogen art. 9b 1. Het college draagt zorg voor het beheer van de nota weerstandsvermogen en risicomanagement en biedt deze, indien bijstelling nodig is, ter vaststelling aan de raad aan. In deze nota wordt ingegaan op het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen of anderszins en op de gewenste weerstandscapaciteit.	Weerstandsvermogen & risicobeheersing en reserves & voorzieningen art. 19 1. Het college draagt zorg voor het beheer van de nota weerstandsvermogen en risicomanagement en biedt deze, indien bijstelling nodig is, ter vaststelling aan de raad aan. In deze nota wordt ingegaan op het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen of

2. De nota behandelt tevens de vorming en besteding van reserves, de vorming en besteding van voorzieningen, en de toerekening en verwerking van rente over de reserves en de voorzieningen. 3. In de paragraaf weerstandsvermogen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het BBV in ieder geval op: a. van de risico's van materieel belang een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen; b. in hoeverre schade als gevolg van de risico's van materieel belang met de weerstands-capaciteit kan worden opgevangen.	anderszins en op de gewenste weerstandscapaciteit. 2. De nota behandelt tevens de vorming en besteding van reserves en de vorming en besteding van voorzieningen. 3. In de paragraaf weerstandsvermogen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het BBV in ieder geval op: a. van de risico's van materieel belang een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen voor de komende vier jaar; b. in hoeverre schade als gevolg van de risico's van materieel belang met weerstandsvermogen kan worden opgevangen. c. de dynamische ontwikkeling van het weerstandsvermogen voor een periode van vier jaar. d. de opbouw van het beschikbare weerstandsvermogen in direct aanspreekbaar (hard) en minder direct aanspreekbaar (zacht). e. een overzicht van het verschil tussen het boekhoudkundig saldo van de Algemene Egalisatie reserve (AER) en het saldo van de AER dat wordt gebruikt voor bepaling van het beschikbaar weerstandsvermogen.
Financiële organisatie art. 13 Het college zorgt voor en legt vast: a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de onderdelen; b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd; c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten; d. de regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie, ter uitvoering van het gestelde in artikel 9;	Financiële organisatie art. 25 Het college zorgt voor en legt vast: a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de onderdelen; b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd; c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten; d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie; e. de te maken afspraken met de onderdelen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en

e. de te maken afspraken met de onderdelen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen; f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de producten van de productraming en de productrealisatie. Kaderstelling inkoop art. 13c 1. Het college stelt regels op voor de taken en bevoegdheden bij de inkoopfunctie, de daarbij horende verantwoordingsrelaties en informatievoorziening en legt deze regels vast in een BesluitInkoop. 2. Het college regelt de planning- en controlcyclus van de inkoopfunctie. De planning- en controlcyclus wordt opgenomen in Besluit Inkoop. 3. Het college draagt zorg voor een rechtmatige en doelmatige inkoop door de gemeentelijke organisatie.	frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen; f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van baten en lasten aan de programma's, deelprogramma's, beleidsvelden, activiteiten, taakvelden en tarieven; g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten; h. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen; i. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.
	<u>Nieuwe artikelen in de Financiële verordening 2017</u> Werkwijze ten aanzien van resultaatbepaling en resultaatbestemming art. 12 1. In de nota 'Eén integraal afwegingsmoment, kader op te nemen bestemmingsvoorstellen jaarrekening' (nr. 6108694, d.d. 29-3-2017)¹ zijn afspraken opgenomen over resultaatbepaling en resultaatbestemming. De volgende categorieën resultaat worden onderscheiden bij de bestemmingsvoorstellen bij de jaarrekening: a. Resultaat ingezet of gedekt bij de laatst vastgestelde begroting; b. Extra beleid/ meerjarenprogramma's; c. Bijzondere resultaten; d. Meerjarige projecten (deze categorie is nader uitgewerkt in de nota 'kader meerjarige exploitatie projecten', nr. 6455412, d.d. 27-09-2017); e. Incidentele middelen gemeentefonds;

	f. f. Samenwerkingsverbanden/ centrumgemeente. 2. De helft van het besteedbaar resultaat dat resteert na verrekening van resultaten waarvan de raad heeft besloten dat ze vallen onder één van de categorieën opgesomd in lid 1, wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen totdat een ratio van 1,0 is bereikt in alle vier de jaren t+1 tot en met t+4 in de gemeenterekening en de jaren t tot en met t+3 in de gemeentebegroting. 3. De bestemming van het resultaat van de jaarrekening jaar t wordt (na verrekening van resultaten waarvan de raad heeft besloten dat ze vallen onder één van de categorieën opgesomd in lid 1 en na eventuele verrekening met het weerstandsvermogen conform lid 2) doorgeschoven naar de voorjaarsbrief / begroting jaar t+2. 4. Incidentele resultaten behaald met aanbestedingen op de afvalstoffenheffing of rioolheffing worden verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing respectievelijk de voorziening rioolheffing.
	Bovenwijkse voorzieningen in grondexploitatie art. 14 Investerings met een meerjarig maatschappelijk nut die worden uitgevoerd in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, worden geactiveerd indien de raad vaststelt dat het algemeen nut van de investering(en) hoger is dan het specifieke nut voor de grondexploitatie. Naast de integrale begroting van de ruimtelijke ontwikkeling ontvangt de raad per ruimtelijke ontwikkeling een grondexploitatie waarin de uitgaven met een overwegend specifiek nut zijn opgenomen en een investeringsbegroting waarin de investeringen met een overwegend algemeen nut zijn opgenomen. Indien investeringen gedeeltelijke toerekenbaar zijn aan de grondexploitatie wordt het toerekenbare gedeelte meegenomen in de grondexploitatie en het overige gedeelte in een investeringsbegroting. Jaarlijks wordt de integrale herziene begroting tezamen met de afzonderlijke investeringsbegroting en grondexploitatie ter besluitvorming voorgelegd aan de Raad. De eerste vaststelling van de grondexploitatie is startpunt van een grondexploitatiecomplex. De indeling wordt gemotiveerd. Bijdragen van derden in de grondexploitatie worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde van de

	investering naar rato van de kosten van de investering in de totale kosten van de grondexploitatie. Van deze wijze van toerekening kan gemotiveerd bij raadsbesluit worden afgeweken.
Bijlage 1. Afschrijvingstermijnen (onderdeel: Voor Automatisering)	Bijlage 1. Afschrijvingstermijnen (onderdeel: Voor Automatisering)
4 jaar Laptops	4 jaar Laptops
5 jaar Pc's	5 jaar Pc's
5 jaar Monitoren	5 jaar Monitoren
5 jaar Servers	5 jaar Servers
5 jaar Lokaal netwerk actief	5 jaar Lokaal netwerk actief
5 jaar Gronet actief	5 jaar Gronet actief
5 jaar Plotters	5 jaar Plotters
8 jaar Applicaties (afhankelijk van werkprocessen tussen 3 en 8 jaar)	8 jaar Applicaties (afhankelijk van werkprocessen tussen 3 en 8 jaar)
10 jaar Lokaal netwerk passief	8 jaar Gebruiksrechten op software voor onbepaalde duur die ineens in rekening worden gebracht (afhankelijk van werkprocessen tussen 3 en 8 jaar)
15 jaar Gronet passief	10 jaar Lokaal netwerk passief
	15 jaar Gronet passief